

El terror que ve del Magrib

Els atemptats ocorreguts recentment al Marroc i a Algèria han donat, sobretot per la seva proximitat, un altre toc d'alerta a Europa. Les autoritats dels països magribins es troben desbordades per la diversitat de grups que proclamen formar part d'Al-Qaida i reivindiquen la "guerra santa".

El nord d'Àfrica és una zona en ebullició. Ciutadans que fan llargues cues davant les ambaixades europees per obtenir el miraculós visat que els permeti intentar trobar una vida més digna, economies controvertides dirigides per grups vinculats al poder o a forces militars que determinen l'evolució dels diferents països i, enmig de tot plegat, entramats terroristes com els que fa dues setmanes es van definir a la zona amb els atemptats de Casablanca i d'Alger. La preparació i l'efecte d'aquestes dues operacions terroristes tenen molt poc a veure entre elles. El context, molt diferent entre el Marroc i Algèria, també contribueix a diferenciar els dos esdeveniments, però la crida d'Al-Qaida que arriba des de l'Iraq i l'Afganistan, és a dir, els missatges de terrorisme global, l'escolten i la segueixen tots.

Al febrer d'aquest any una cadena d'explosions a la regió de la Cabília, al nord-est d'Algèria, va servir de carta de presentació d'un nou moviment: Al-Qaida del Magrib Islàmic, on conflueixen el Grup Salafista per a la Predicació i el Combat i els Grups Islàmics de Combatents Marroquins, responsables dels atemptats que el maig del 2003 van colpejar Casablanca i també vinculats amb els autors materials del 11-M madrileny. Ara aquestes organitzacions, actives a la zona des de fa temps, han decidit posar-se sota un mateix paraigua per tal de guanyar pes a l'hora de reivindicar els atemptats. D'aquesta manera, petits grupuscles o cèl·lules formades per quatre o cinc persones troben orientació quan passen a l'acció.

Cadena d'atemptats. El passat 10 d'abril al barri Hay al-Fadi de Casablanca tres terroristes suïcides es van immolar en hores en què els musulmans són cridats a l'oració. Un altre va ser abatut per la policia. L'endemà a Algèria es va produir una explosió prop de la seu del Palau Governamental que pot ser considerada com un atac directe al primer ministre algerià Abdelaziz Beljadem. A banda d'aquests dos atemptats, n'hi va haver un altre contra una comissaria de policia al barri de Ben Ezzur, proper a l'aeroport internacional, i dues explosions més prop del consolat i d'un centre cultural dels Estats Units, ben bé al centre comercial de la capital econòmica del Marroc. Tots aquests atemptats obliguen a prestar molta atenció a tots aquests

grups que els serveis secrets dels dos països, a pesar de la col·laboració que mantenen, són incapaces de desarticlar.

Això no obstant, la pressió policial al Marroc ha anat creixent en els darrers quatre anys. El general Hamidou Laangiri, responsable de la seguretat de l'estat fins fa molt poc, va adoptar una tàctica repressiva basada en la informació proporcionada pels anomenats *muqadems*, els confidents de barri que treballen per a les forces de seguretat informant dels moviments dels seus veïns. D'aquesta manera, les llibertats que s'estaven aconseguint des del 1999, amb la proclamació de l'actual monarca Mohammed VI, van quedar paralitzades. La seguretat prima i ara, després dels successos d'aquest més d'abril, les autoritats consideren que s'ha tractat el tema amb massa laxitud.

A Algèria, en canvi, la situació és diferent. En aquest altre país magribí no hi ha hagut mai un control absolut de la situació. Després de la guerra civil dels anys noranta, en què van morir unes 200.000 persones, el president Abdelaziz Bouteflika va propiciar que els militars fossin rellevats al poder pels representants civils. La Carta de Pau i Reconciliació Nacional, votada en referèndum a final de setembre del 2005, va imposar el perdó sense fer justícia.

D'aquesta manera, les associacions de víctimes i desapareguts de la guerra civil es van oposar a aquesta forma de reconciliació, al mateix temps que alguns

Principals grups que actuen al Magrib

- **La cèl·lula adormida d'Al-Qaida.** Descoberta al Marroc el 2000. Els seus membres van ser acusats de formar part d'un grup dependent d'Al-Qaida que planificava actes terroristes i atacs contra vaixells dels Estats Units a l'estret de Gibraltar.
- **Cèl·lula Via Directa.** Va aparèixer el desembre del 2002. El seu líder, Miludi Zacaria, va ser condemnat a cadena perpètua i va morir el 2006 a causa, segons la versió oficial, d'un atac d'asma.
- **Anatema i Expiació.** Dirigida per Yusef Fikri, conegut com l'Emir de la Sang. Una de les primeres a ser

desarticulades, arran de l'assassinat d'un policia i un notari a Casablanca l'any 2000.

■ **Salafiya Yihadiya.** Tot i que no s'ha confirmat que tingui relació amb Al-Qaida es considera que és un corrent que reivindica la *jihad*. Són actius en els barris pobres de Casablanca i alguns dels seus principals membres estan empresonats.

■ **Cèl·lula d'Ansar al-Mehdi.** Dirigida per Hasan Jattab, detingut el 2006, juntament amb cinc militars, tres gendarmes reals i un policia, acusats de preparar atemptats contra interessos occidentals.

Una persona ferida s'allunya del lloc de l'explosió que es va produir com a resultat de l'atac terrorista contra la seu del Govern a Alger, capital d'Algèria, el passat 11 d'abril.

terroristes empresonats mostraven el seu penediment per obtenir la llibertat. En canvi, a les muntanyes de l'est d'Algèria, els "maquis" continuen entrenant-se i desconfiant de l'oferta oficial de pau. Tan sols uns 500 presumptes terroristes

■ **El Grup Combatent Marroquí.**

Considerat un dels més perillosos. Va ser fundat a l'Afganistan per combatents marroquins. Mohamed Garbuzi, resident a Gran Bretanya, és considerat el seu líder.

■ **La cèl·lula de Ben Hadi Msa-hel.** Aquest tunisià va aconseguir captar un grup de persones al Marroc per enviar-les a lluitar a l'Iraq. Va ser condemnat a quinze anys de presó.

■ **Al-Qaida al Magrib Islàmic.** Creada recentment per la unió del Grup Salafista de Predicació i Combat algerià i el Grup Islamista Combatent llibi i marroquí i subordinada a Al-Qaida.

Butlletí de Premsa Àrab

es van lliurar i el Govern algerià va haver de reconèixer que la iniciativa havia fracassat. La paradoxa que s'ha produït aquests darrers dies, com han assenyalat analistes polítics marroquins i algerians, és que, davant la impossibilitat de consolidar un Magrib políticament i econòmic unit, els radicals d'Al-Qaida han aconseguit aplegar una sèrie de grups que responen a una ideologia *jihadista*.

Accions conjuntes. Els mitjans i el finançament d'aquests grups continuen essent independents, però l'efecte i el missatge que volen transmetre a Occident és el mateix. A través d'Internet, com ha documentat l'investigador Abdal-lah Rami, s'informen sobre activitats, trobades o tenen accés a la informació que arriba de l'Iraq. La policia magribina, en aquest sentit, s'ha infiltrat en xats per tal de localitzar els membres d'aquests grups i poder intervenir abans que cometin atemptats. La capacitat de maniobra de les forces de l'ordre marroquines és molt major que la de les algerianes, ja que disposen de millor armament i estructura militar més organitza-

da. En el terreny polític, després de l'atemptat d'Alger del passat 11 d'abril, el rei marroquí Mohammed VI va enviar al president Bouteflika un missatge de condol i solidaritat. A pesar de l'històric distanciament a causa de la disputa del Sàhara Occidental, el rei marroquí va fer un esforç d'aproximació davant la necessitat d'establir un front comú contra el terrorisme. Val a dir també que tant el Marroc, com Algèria i Tunísia mantenen una estreta relació amb els serveis secrets de països europeus com França i Espanya i sobretot amb els Estats Units.

Mentrestant, al polvorí del Magrib, geoestratègicament complex i amb la població tenallada per la misèria, centenars de joves no troben sentit a les seves vides i prefereixen lliurar-se a la causa de la *jihad* o guerra santa. A més, el desinterès que fins ara havien mostrat els governs dels països magribins per desarticular el fenomen del terrorisme des del seu origen ha permès que aquest avançés fins a les portes del sud d'Europa.

*Carla Fibla
Rabat*